

Medborgar- och trafikantinformation för ökad trafiksäkerhet i vägtrafiken

Delprojekt:
**Kunskapsstöd till
arbetsgivare,
transportutförare och
transportköpare**

Fredrik Gustafsson, PLkvtvs, Trafikverket

Hanna Wennberg, Trivector

Informationsuppdragets delar år 2022

Zhero

- Genomför kommunikation genom avsändaren Zhero i samverkan med ett tiotal andra aktörer (**bl.a. till målgruppen Arbetstagare**).
- Fokus är hastighetsefterlevnad

Kommun och region

- Identifierar behov av och tar fram kunskapshöjande underlag/verktyg/metoder som **kommuner/regioner** själva kan använda.
- Fokus är **alkohol och narkotika** samt säker cykling (**cykelhjälm**)

Kunskapsstöd till arbetsgivare och transportköpare

- **Kunskapsstöd kring anställdas resor i tjänsten samt kravställande vid transporter i egen regi eller vid upphandling.**
- **Målgrupper är arbetsgivare, transportutförare och transportköpare.**

Målgruppsanalys och utvärdering

- Underlag och analys kring målgrupper samt statistikunderlag. Utvärderingar och mätningar kring uppdraget, arbeta med effektsamband samt vid behov initiera FOI.

Arbetsgivare

Privata och offentliga verksamheter vars medarbetare gör resor i tjänsten

- ▶ Resepolicy
- ▶ Arbetsmiljöarbete
- ▶ Hållbarhetsarbete och hållbart resande

Transportutförare

Transportföretag samt privata och offentliga verksamheter som utför egna gods- eller persontransporter

- ▶ Systematiskt trafiksäkerhetsarbete
- ▶ Arbetsmiljöarbete
- ▶ Hållbarhetsarbete

Transportköpare

Privata och offentliga aktörer som köper transporter eller varor/tjänster som genererar resor och transporter

- ▶ Transportköpare
- ▶ Varuinköpare
- ▶ Upphandlare av entreprenader
- ▶ Upphandlare av kollektivtrafik och andra persontransporter

Olika sammanhang för trafiksäkerhet i verksamheter

Inriktningar	Krav vid inköp och upphandling	Systematiskt trafiksäkerhetsarbete	Tjänsteresor	Systematiskt arbetsmiljöarbete	Hållbarhetsarbete/-redovisning
Arbetsgivare Anställdas resor i tjänsten	●	●	●●●	●●●	●
Transportutförare Transporter i egen regi	●●	●●●	●	●●●	●●●
Transportköpare Kravställande vid köp av transporter	●●●				●

Översikt för kunskapsstöd

Stöd/verktyg	Målgrupper					Tillgängliggörande
	Kommuner, regioner och statliga myndigheter	Företag som är transportköpare	Transportföretag	Företag med egna gods-transporter	Företag med resor i tjänsten	
Trafiksäkerhet – en av verksamhetens väsentliga hållbarhetsfrågor	●	●	●	●	●	Digital folder för webbplats och sociala medier (4 sidor) Film för sociala medier
1a. Vägledning för arbetsgivare: Trafiksäkra resor i tjänsten	●				●	Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)
1b. Vägledning för upphandlare: Trafiksäkra resor i tjänsten	●					Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)
2a. Vägledning för transportutförare: Trafiksäkra godstransporter på väg	●		●	●		Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)
2b. Vägledning för transportköpare: Trafiksäkra godstransporter på väg	●	●				Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)
3a. Vägledning för transportutförare: Trafiksäkra persontransporter på väg	●		●			Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)
3b. Vägledning för upphandlare: Trafiksäkra persontransporter på väg	●	●				Nedladdningsbar skrift på webbplats (20-30 sidor)

Folder / film

Trafiksäkerhet

en väsentlig hållbarhetsfråga för verksamheten

Alla verksamheter genererar resor och transporter. Det innebär att verksamheter också påverkar trafiksäkerheten. För de egna medarbetarna, för kunder och leverantörer och för samhället i stort.

För ett transportföretag är verksamhetens trafiksäkerhetspåverkan tydlig. För verksamheter i andra branscher kanske denna påverkan är mindre uppenbar. Men alla verksamheter som köper transporter, eller varor som transporteras, påverkar trafiksäkerheten. Det gör också alla verksamheter som har medarbetare som kör i tjänsten.

Trafiksäkerhet är en väsentlig hållbarhetsfråga om verksamheten:

- ✓ Utför transporter
- ✓ Köper transporter
- ✓ Köper varor eller tjänster som genererar resor och transporter
- ✓ Har medarbetare som kör i tjänsten

Dra nytta av positiva synergier

Allt fler verksamheter ser trafiksäkerhet som en hållbarhetsfråga. Genom att integrera trafiksäkerhet i hållbarhetsarbetet skapas ett effektivt sätt att både lyfta fram och hantera sin trafiksäkerhetspåverkan – och att dra nytta av de synergier som finns mellan olika hållbarhetsmål. Trafiksäkerheten kopplas med fördel på i det hållbarhetsarbete som verksamheten redan gör.

Trafiksäkerheten går nämligen hand i hand med flera andra hållbarhetsmål. Verksamheter som arbetar för mer klimatsmarta transporter, genom exempelvis bränslesnål körning, kan i regel också uppvisa positiva trafiksäkerhetsvinster. Dessutom minskar skadekostnader och arbetsmiljön förbättras. **En bättre affär på alla sätt helt enkelt.**

Miljö och klimat

Fyllnadsgrad för färre transporter
Logn och jämn körning
Lägre drivmedelsförbrukning
Mindre däckslitage och underhåll

Trafiksäkerhet

Färre fordonsskador
Färre sjukskrivningar
Bekvämt och tryggt resa för resenärerna
Färre olyckor i tjänsten

Kundnöjdhet

Arbetsmiljö

Mindre stress

Trafiksäkerhet i Agenda 2030

Trafiksäkerhet är en del i de globala hållbarhetsmålen i **Agenda 2030**. God hälsa och välbefinnande (mål 3) innefattar trafiksäkerhet, där delmål 3.6 handlar om att minska antalet dödsfall och skador i trafiken. Trafiksäkerhet är också en förutsättning för hållbara städer och samhällen (mål 11), en arbetsmiljöfråga (mål 8) och en fråga för hållbarhetsredovisning och upphandling (mål 12).

Varje år omkommer 1,3 miljoner människor i vägtrafiken världen över och 50 miljoner skadas. Det är inte hållbart. I Sverige är 45 procent av dödsolyckorna i vägtrafiken arbetsrelaterade, antingen för den omkomna parten i olyckan eller för motparten. 36 procent kan relateras till en upphandlad transporttjänst.

Vikten av att privata och offentliga aktörer tar sitt ansvar för trafiksäkerheten pekas ut i **FN-resolution 74/299** som antogs 2020. I resolutionen framhålls också vikten av att arbeta med trafiksäkerhet som en del i hållbarhetsarbetet.

Hjälp på vägen

Det finns verktyg för att arbeta med verksamhetens trafiksäkerhetspåverkan. Verksamheten kan till exempel arbeta systematiskt med hjälp av **ISO 39001**, en standard som gör det möjligt att arbeta i trafiksäkerhet i ledningssystemet tillsammans med kvalitet och miljö.

Genom **FIA Road Safety Index** finns också verktyg för att identifiera verksamhetens trafiksäkerhetsavtryck och för att mäta framsteg. Det är gtt stöd för att arbeta med trafiksäkerhet som en del av hållbarhetsarbetet och hållbarhetsredovisningen.

Det finns ännu mer råd att få på vägen mot mer trafiksäkra tjänsteresor, gods-transporter och persont transporter. På **trafikverket.se** kan du ta del av vägledning riktade till arbetsgivare, transportköpare och transportutförare som ger stöd i arbetet för ökad trafiksäkerhet.

Vägledning

Utförare
Arbetsgivare

Vägledning för
arbetsgivare:
Trafiksäkra resor
i tjänsten

1a

Beställare
Upphandlare

Vägledning för
upphandlare:
Trafiksäkra resor
i tjänsten

1b

Resor i tjänsten

Vägledning för
transportutförare:
Trafiksäkra
godstransporter
på väg

2a

Vägledning för
transportköpare:
Trafiksäkra
godstransporter
på väg

2b

Godstransporter

Vägledning för
transportutförare:
Trafiksäkra
persontransporter
på väg

3a

Vägledning för
upphandlare:
Trafiksäkra
persontransporter
på väg

3b

Persontransporter

1a Vägledning för arbetsgivare: Trafiksäkra resor i tjänsten

Varför arbeta med trafiksäkra resor i tjänsten?

Många kör i tjänsten
Trafiksäkerhet är en arbetsmiljöfråga
Arbetsgivaren ger förutsättningar
Hållbart på alla sätt s.5

Vad kan man göra för mer trafiksäkra resor i tjänsten?

Inte resa alls s.8
Nödvärdigt att resa?
Alternativ till att resa

Val av färdstätt s.9
Resa på annat sätt?
Alternativ till bil
Helhetsperspektiv

Gå s.11
Skor och halkskydd
Synas

Kollektivtrafik s.16
Säkert att resa kollektivt
Bältesanvändning

Cykla s.12
Cykelhjälm
Cykelfordon
Däck
Underhåll av cykelfordon
Säker lastning av cykeln
Utbildning

Bil s.17
Körsätt
Alkohol och droger
Fordon
Däck
Bältesanvändning
Distraction
Säker lastning
Underhåll och kontroll av fordon

Hur kan man arbeta för trafiksäkra resor i tjänsten?

Grunder i ett systematiskt arbetssätt
Olika sammanhang för systematiken
Systematiskt arbetsmiljöarbete s.26

1b Vägledning för upphandlare: Trafiksäkra resor i tjänsten

Varför ställa krav på trafiksäkerhet?

Dina leverantörer påverkar trafiksäkerheten
Upphandlare påverkar och ger förutsättningar
Hållbart på alla sätt s.5

Allmänt om krav

Alla upphandlare har ansvar
Uppdragsgivares ansvar för arbetsmiljön
Offentlig upphandling
Upphandlingsområden
Bra att tänka på

- Dialog med leverantörer
- Uppföljning
- Långa avtal

s.7

Områden för dialog, krav och uppföljning

**Systematiskt trafiksäkerhets-
och arbetsmiljöarbete** s.10

Påverka själva resan s.10
Inte resa alls?
Använda andra färdstätt?

Gå s.13
Skor och halkskydd
Synas

Kollektivtrafik s.13
Till/från kollektivtrafiken
Bältesanvändning

Cykla s.18
Cykelhjälm
Cykeln, däck och underhåll
Säker lastning av cykeln
Utbildning

Bil s.20
Fordonskrav
Däck och underhåll
Körsätt
Alkohol och droger
Bältesanvändning
Distraction
Säker lastning
Utbildning

2a Vägledning för transportutförare: Trafiksäkra godstransporter på väg

Varför arbeta med trafiksäkra godstransporter?

Godstransporter påverkar trafiksäkerheten
Trafiksäkerhet är en arbetsmiljöfråga
Krav från samhället och transportköparna
Hållbart på alla sätt
Arbetsgivaren ger förutsättningar

s.5

Vad kan man göra för mer trafiksäkra godstransporter?

Logistik

Digital ruttplanering
Dialog med transportköpare
Val av transportslag

s.9

Fordonsflottan

Tyngre och längre transportfordon
Tunga distributionsfordon för stadstrafik
Lätta distributionsfordon

- Lätta transportbilar (skåpbilar)
- Mindre distributionsfordon
- Godscyklar

Eldrivna distributionsfordon

s.11

Fordon

Fordonskrav
Säkerhetssystem i fordon
Däck
Underhåll och kontroll av fordon

s.17

Körsätt och förare

Hastighetsefterlevnad
Alkohol och droger
Distraction
Bältesanvändning
Säker lastning

s.22

Hur kan man arbeta för trafiksäkra godstransporter?

Grunder i ett systematiskt arbetssätt
Systematiskt trafiksäkerhetsarbete
Systematiskt arbetsmiljöarbete
Certifiering och hållbarhetsmärkningar

s.28

2b Vägledning för transportköpare: Trafiksäkra godstransporter på väg

Varför ställa krav på trafiksäkra godstransporter?

Transporterna påverkar trafiksäkerheten
Transportköpare kan ställa krav och ge förutsättningar
Hållbart på alla sätt

s.5

Allmänt om krav

Alla transportköpare har ansvar
Uppdragsgivares ansvar för arbetsmiljön
Offentlig upphandling
Upphandlingsområden
Bra att tänka på

- Dialog med leverantörer
- Uppföljning
- Långa avtal

s.8

Områden för dialog, krav och uppföljning

Systematiskt trafiksäkerhetsarbete,
certifiering och hållbarhetsmärkning

s.12

Logistik

Val av transportslag
Rutter och leveranstider

s.16

Fordonsflottan

Trafiksäkerheten i en
omställning av fordonsflottan

s.19

Fordon

Fordon och säkerhetssystem
Däck
Underhåll och kontroll av fordon

s.22

Körsätt och förare

Hastighetsefterlevnad
Alkohol och droger
Distraction
Bältesanvändning
Säker lastning
Utbildning

s.29

Hanna Wennberg

hanna.wennberg@trivector.se, 010-456 56 08

Pernilla Hyllenius Mattisson

pernilla.hyllenius@trivector.se, 010-456 56 07

Hannes Englesson

hannes.englesson@trivector.se, 010-456 56 21